

σκοπή οὐσα τοῦ Νικομηδείας, εἴτα εἰς μητρόπολιν προαχθεῖσα ἐπὶ Οὐάλεντος καὶ Οὐαλεντιανοῦ (+364), ἐπρυτανεύθη διὰ τῶν αὐτῶν τίτλων καὶ προνομίων τῆς μητροπόλεως, διὸ καὶ τιτλοφορεῖται ὁ μητροπολίτης Νικαίας ὑπέρτιμος καὶ ἐξαρχος πάσης Βιθυνίας. (Σύνταγμα ἱερ. Κανόνων· τόμ. Β', σελ. 66...). Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ἐγράφημεν ἐν Ἀμυσῷ τῇ καθ' ἡμᾶς Μητροπόλει

τῇ 23. Αὐγούστου 1893.

+ Ὁ Ἀμασειᾶς ΑΝΘΙΜΟΣ.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΤΩΧΕΙΑ

κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΤΙΚΑ.

Ἐν σελ. 922, στήλῃ α', στίχῳ 59 γίνεται μνεία τῶν λιτῶν πύρων τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ σχολῆς· πρὸς μαρτυρίαν τῶν γραφομένων ἐκδίδωμι τὸ κείμενον τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγγιλλίου, δι' ὃ Καλλίνικος ὁ ἀπὸ Νικαίας ἐμπεδοῖ τὰ τῆς σχολῆς ἔσοδα, γράφων ἐν λεπτομερείᾳ, ὡς εἶριστο τῷ τότε χρόνῳ καὶ τῇ τότε γενεᾷ. Ἀπὸ τοῦ σιγγιλλίου τούτου ἀναμνησθόμεν ὅτι ἡ κοινότης τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν τοῦ Σταυροδρομίου εἶχεν ὠρισμένον πρὸς διδασκαλίαν τῶν παιδῶν ἴδιον οἶκον, ὑποδομηθέν πρὸ τοῦ 1804. Αὐτοῦ εἰκάζω ὅτι ἐλειτούργει στοιχειώδης τις σχολή. Περὶ δὲ τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος τοῦ Σταυροδρομίου ὑφιστάμενης αὐτοῦ καὶ πρὸ τοῦ 1600 ἔγραψα βραχυτάτην ἀπομνησιν ἐκδιδόμενην ἐν τοῖς φύλλοις τοῦ « Ἀνατολικοῦ Ἀστέρος » τῆς 24, 25 καὶ 27 Σεπτεμβρίου τοῦ παρόντος ἔτους 1893, ἐν ᾗ καὶ δύο σχετικὰ γράμματα ἐξέδωκα, τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Τιμοθέου Β' (1615) καὶ Καλλινίκου Β' (1805).

ΜΑΝΟΥΗΛ 12. ΓΕΛΕΩΝ.

Τὸ σιγγίλλιον ἔστι τοῦτο:

Καλλίνικος ἐλέω Θεοῦ κτλ.

+ Πολλοὶς τοῖς ἔξω σοφοῖς, καὶ τοῖς πνευματοφόροις ἱεροῖς πατράσιν ἡμῶν διατεθρύλληται ὅσα καὶ οἷα τὰ τῆς παιδείας ἀγαθὰ· αὕτη καὶ γὰρ ἡμῖν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φαύλου διάκρισιν περιποιεῖ, τὰ μὲν ἐλέσθαι, τὰ δὲ φυγεῖν παρκαυνοῦσα, ὑπ' αὐτῆς τὰ ἡθὴ κοσμούμενα ἐπαίνετοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παριστάνουσιν· αὕτη πῶς οἰκονομητέον, πῶς πολιτικῶς χρηστέον πράγμασι καὶ μυρία ἄλλα συμφέροντα τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἐκδιδάσκει τοὺς μετεληφότας, καὶ τῇ ψυχῇ οἷον κάλλιστον περιτίθῃ τὸν κόσμον, καὶ τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας αὐτῇ περιποιούσα, καὶ τὸν ἄνθρωπον, ἥ δυνάτὼν, ὅμοιον Θεῷ ἀποφαίνουσα. Διὰ ταῦτα καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ με-

γάλη Ἐκκλησία, ὅπου ἂν κατίδῃ σχολὰς συνισταμένας πρὸς διδασκαλίαν τοῦ τοιούτου θεοσδότου τῶν ὀντι χρημάτων, καὶ τῆς παρ' αὐτῆς ἐπικουρίας δεομένης εἰς διαμονήν, προθύμως πάνυ ἐπιδαφιλεύεται αὐταῖς τὴν ἀντίληψιν. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἐν τῇ κατὰ τὸ Πέγιογλου Πέραν τῆς πόλεως ἐκκλησίᾳ καὶ ἐνορίᾳ τῶν ἐνδόξων Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐντὸς τοῦ Παρυκαπίου ὑποδομῆται ἐκπαλαί οἶκος διὰ δαπάνης τῶν ἐκεῖ εὐσεβῶν ἐνοριτῶν καὶ φιλοκάλων χριστιανῶν, καὶ κοινῆς συνδρομῆς καὶ ἐπιμελείας, διωρίσθη εἶναι καὶ λέγεσθαι κοινὸν σχολεῖον τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων, καὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας γραμμάτων, ἐπὶ τῷ διδάσκειν, οἰκοῦντας ἐν αὐτῷ, τὸν τε διδάσκαλον τῶν ἐλληνικῶν, καὶ τὸν παιδαγωγόν, καὶ ἐκπαιδεύειν τοὺς προσερχομένους καὶ φοιτῶντας μαθητάς, καὶ οὕτω χάριν προικὸς ἀφιερῶσιν οἱ οἶκοι, καὶ ἀπεδείχθησαν κοινὰ σχολεῖα παρὰ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Πέγιογλου φιλογενῶν καὶ φιλομούσων προσφιερωσάντων καὶ ἀναθεμένων αὐτοῖς καὶ βιβλιοθήκην καὶ ὅσα χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα, οἷον πακίρκα καὶ ἄλλα, καταγραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι· διὰ σπουδῆς δὲ καὶ ἀόκνου ἐπιμελείας τῶν αὐτῶν εὐλογημένων ἐνοριτῶν, καὶ ἄλλων εὐσεβῶν τοῦ αὐτοῦ ἐχομένων ζήλου, διωρίσθησαν διδοσθαι εἰς αὐτὰς τὰς σχολὰς ἐτήσια, καὶ μηνιαῖα, καὶ προσφέρεσθαι λόγῳ βοηθείας, ἐκ μὲν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τῶν Ποστανίων καθ' ἕκαστον μῆνα γρόσια τὸν ἀριθμὸν δέκα, ἐκ δὲ τῆς Παναγίας τῶν Καφατιανῶν ὡσαύτως δέκα, καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου πέντε, ἐκ δὲ τῆς Ἑλπίδος τῆς ἐν τῷ Κοντοσκάλῳ τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων κατ' ἔτος γρόσια ἐβδομήκοντα πέντε, ἐκ τῆς ἁγίας Κυριακῆς τῆς κατὰ τὸ Κούμ-καπὶ ἐτησίως τριάκοντα, ἐκ τοῦ ἁγίου Νικολάου τῆς Ἀγίας ἐτησίως πενήκοντα, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς εὐλογημένων ρουφετίων προσφέρεσθαι καὶ διδοσθαι, ἥτοι ἀπὸ τοῦ κουτίου τοῦ ἐν τῷ Ζιντάν καπουσί τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν ἀμπατζίδων γρόσια ἐξήκοντα, ἀπὸ δὲ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν φερμελετζίδων τῶν ἐν Γαλατᾷ ἑκατὸν εἴκοσι, ἀπὸ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν καπήλων τοῦ Γαλατᾷ κατὰ μῆνα γρόσια πέντε, ἀπὸ τῶν μπογιατζίδων τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐτήσιον δώδεκα, καὶ παρὰ τοῦ κυρ Κωνσταντίνου τοῦ ἐν τῷ Χαβιανοχανίῳ κατὰ μῆνα γρόσια πέντε, ἀπὸ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν ἀμπατζίδων τοῦ Γαλατᾷ ἐτήσιον γρόσια πενήκοντα, ἀπὸ τῶν πογιατζίδων τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἐτησίως γρόσια εἴκοσι, ἀπὸ τῶν τουζλαητζίδων ἐτήσιον γρόσια πέντε, ὡσαύτως δὲ διδοσθαι κατὰ μῆνα εἰς τὰς εἰρημένας δύο σχολὰς δεκάοκτώ γρόσια ἐκ τοῦ ἐνὸς γεδικίου τοῦ καπηλείου Μικροῦ Κανδυλὶ τοῦ ἐν τῷ Γαλατᾷ, ὅπερ ἀφιέρωσιν αὐταῖς ἀπὸ ἐλέους φιλογενῶν τινων καὶ φιλοκάλων εὐσεβῶν, ἀφιερῶν δὲ καὶ ἐν μούλιον γαιαργήριον ἐργαστήριον φερμελετζίδων καί μενον ἐν τῷ Καρὰ-κιοῖ εἰς τὴν σειρὰν τῶν φερμελετζίδων ἐργαστηρίων, καὶ ἔχον ἐκ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους τὸ ἐργαστήριον τοῦ Γεωργίου Κῶου, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου τοῦ Νικολάου Τηνιακοῦ, καὶ προσηράσθη ἀνατεθὲν ταῖς εἰρημέναις δύο σχολαῖς παρ' αὐτοῦ τοῦ εὐλογημένου

ρουφετίου τῶν φερμελετζίδων, ἐξ οὗ διωρίσθη διδόναι αὐταῖς καὶ ἐτήσιον γρόσια πεντήκοντα. Τούτων τοίνυν οὕτω θεοφιλῶς ἀφιερωθέντων, πρὸς βοήθειαν καὶ ἀρίστην οἰκονομίαν αὐτῶν τῶν δύο συσταθεισῶν σχολῶν, ἐγένετο κοινὴ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Πέγιογλου ὁμογενῶν εὐσεβῶν μετὰ τῶν χριστιανῶν τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου καὶ συστήματος τῶν ἐν τῇ Γαλατῇ φερμελετζίδων, καὶ συνθήκη ἀπαράτρεπτος καὶ ἀπαράβιατος διὰ κοινῶν ἐνυπογράφων αὐτῶν ἀμφοτέρων γραμμάτων, ὅπως τὴν φροντίδα καὶ ἐπιστάσιαν τῶν εἰρημένων δύο σχολείων καὶ τὴν εἰς τὸ ἐξῆς ἀρίστην διοίκησιν αὐτῶν ἀναλάβωσιν οἱ εὐλογημένοι χριστιανοὶ τοῦ ρουφετίου τῶν φερμελετζίδων, καὶ ἐπιστατοῦντες φιλοθέῳ σπουδῇ ἐπιμελῶνται τῆς πιστῆς αὐτῶν οἰκονομίας, καὶ τῆς ἀόκνου παραδόσεως τῶν διδασκάλων, καὶ τῆς ἐπιδύσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ἔρωτι παιδείας φοιτῶντων μαθητῶν, οἵτινες καὶ κατὰ τὰς ἐγγράφους πρὸς ἀλλήλους συμφωνίας καὶ τὰς μετ' εὐχῶν ἐκκλησιαστικῶν γενομένας πρὸς αὐτοὺς προτροπὰς, ἐδέξαντο εὐπειθῶς καὶ προθύμως τὴν ἀφιερωθείσαν αὐτοῖς προστασίαν καὶ φροντίδα, καὶ τὴν ἐμπιστευθείσαν τῷ εὐλογημένῳ αὐτῶν ρουφετίῳ ἐπιμελῇ οἰκονομίαν περὶ τὰ δύο ταῦτα κοινὰ σχολεῖα, ὑποσχόμενοι ἐν ἀνεπιστροφῷ λογισμῷ καὶ γνώμῃ ἀμεταθέτῳ, ὅσα ἂν προσδαπανηθῶσιν εἰς τὰς χρεῖας αὐτῶν ἐξῶδα πλείω δηλαδὴ τῶν ἀπηρεθιμμένων ἀνωτέρω εισοδημάτων ἐτήσιως, καὶ μηνιαίων, καὶ ἄλλων κυρίων, ἢ τυχηρῶν, ταῦτα καταβάλλειν ἐξ ἰδίων αὐτῶν, καὶ διδόναι πρὸς ἀναπλήρωσιν προθύμως, χωρὶς τοῦ ἀπαιτεῖν ὅλως παρὰ τῶν ἐν τῇ Πέγιογλου ἐνοριτῶν προκρίτων καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεῖ εὐλογημένων χριστιανῶν οὐδὲν, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ λεπτοῦ, ἀλλ' ὡς ἀναγκαζόμενοι κτίτορες καὶ διοικῆται αὐτῶν τῶν δύο κοινῶν σχολείων, καὶ ἅπαξ ἐμπιστευθέντες καὶ ἀναζωσάμενοι τὴν προστασίαν αὐτῶν καὶ κηδεμονίαν, ὀφείλουσιν ὑπεραγωνίζεσθαι καὶ κοπιᾶν ὑπὲρ τῆς συστάσεως αὐτῶν καὶ διαμονῆς, καὶ φροντίζειν ἵνα κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐκτελεῖται δι' ἱεροῦ συλλειτουργοῦ μίᾳ ἁρτοκλασίᾳ εἰς μνημόσυνον τῶν ὀνομάτων τοῦ τε ἐσναφίου αὐτῶν ὡς κτιτόρων, καὶ πάντων τῶν λοιπῶν εὐλογημένων χριστιανῶν τῶν εὐσεβῶς συμπραχθέντων, καὶ θεοφιλῶς βοηθούντων ταῖς δύο ταύταις κοιναῖς σχολαῖς, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἀπαράτρεπτος, καὶ διενεργεῖν, ἅτε δὴ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀφιερωθείσης ὡς ἐκ μέρους τῶν εἰρημένων δύο σχολῶν μιᾶς ἱερᾶς εἰκόνος τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μετὰ μιᾶς ἀργυρᾶς κανδύλας ἐν τῇ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν ἐνδόξων Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ὅπου ἔχει ἐκτελεῖσθαι τὸ ἐτήσιον τοῦτο ἱερὸν μνημόσυνον ὡς διεληπται. Ταῦτα ὑπέσχοντο προθύμως διατηρήσειν, καὶ ἀπαράβιατος διενεργεῖν, καὶ ταύτας τὰς συμφωνίας αὐτῶν καὶ ὑποσχέσεις εὐχαρίστως ἀποδεχόμενοι πάντες οἱ ἐνορίται τοῦ Πέγιογλου εὐλογημένοι χριστιανοὶ ὠμολόγησαν, αὐτοῖς, ὡς εἰκός, μεγάλως τὰς χάριτας, τιμήσαντες φιλαδέλφως τὴν ἀγαθὴν αὐτῶν γνώμην, καὶ φιλογενῇ διαθέσειν, καὶ ὠμολόγησαν ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἐνοχλῆσαι ποτέ, καὶ ἐπηρεᾶσαι αὐτοὺς καθ' οἷον δέτινα

τρόπον, ἢ ἀφαιρέσαι τὰς δύο ταύτας σχολὰς ἀπὸ τοῦ ρουφετίου αὐτῶν, καὶ ἀποξενῶσαι τῆς θεοφιλοῦς αὐτῶν ταύτης προστασίας καὶ διοικήσεως, ἢ ὅλως μετακινήσαι αὐτάς, καὶ μετατοπίσαι ἐκ τοῦ τόπου ἐφ' οὗ ἤδη ἐθεμελιώθησαν, ἅτε δὴ καὶ τῶν εἰρημένων φερμελετζίδων τὰ αὐτὰ ὑποσχυομένων περὶ τῆς ἀδικαιήτου, καὶ ἀμετακινήτου αὐτῶν διαμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· ἔχουσι δὲ κατ' ἔτος διορίζεσθαι ἐκ τοῦ εὐλογημένου τούτου ρουφετίου τῶν φερμελετζίδων ἐπίτροποι δύο, ὁ εἰς καψιμάλης, καὶ ὁ ἕτερος γραμματικῆς, καὶ εἰς ἕτερος σὺν αὐτοῖς τρίτος παρὰ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Πέγιογλου χριστιανῶν ὁ μᾶλλον δόκιμος, καὶ πιστός, καὶ ἄξιός τῆς τοιαύτης διοικήσεως, οὓς δεόν ἐκλέγεσθαι καὶ ψηφίζεσθαι κοινῇ γνώμῃ εἰς ἀρίστην καὶ πιστὴν οἰκονομίαν ἀμφοτέρων τῶν σχολῶν. Ταύτας γοῦν τὰς ἐγγράφους συνθήκας αὐτῶν καὶ ὑποσχέσεις ἀνενεγκόντες πρὸς ἡμᾶς τε, καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς ἱερὰν ἀδελφότητα ἐζήτησαν συμφώνως τε καὶ κοινῶς ἐπικυρωθῆναι διὰ πατριαρχικοῦ ἡμῶν καὶ συνοδικοῦ σιγιλλιώδους ἐν μεμβράναις γράμματος πρὸς ἀσφαλῆ μονιμότητα, καὶ ἀπαράτρεπτον ἰσχύϊν, καὶ αἰωνίαν ὡς εἰπεῖν σύστασιν καὶ διάρκειαν τῶν συσταθέντων ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐγεθέντων εἰρημένων δύο σχολείων. Καὶ δὴ τὴν αἴτησιν αὐτῶν παραδεῖν μὴ ἔχοντες, ἅτε δὴ τὸ διάπυρον τοῦ πόθου αὐτῶν περὶ τὰ κοινωφελῆ καὶ πρὸς αὐξήσιν, πρόοδόν τε καὶ προκοπὴν τῶν ὁμογενῶν συντείνοντα παριστῶσαν, καὶ ἀριδύλως ἐμφαίνουσιν, ἔγνωμεν ἐπινεῦσαι ταῖς θερμαῖς αὐτῶν παρακλήσεσιν ἐφ' οἷς κοινῶς τε καὶ συνοδικῶς θαυμάσαντες αὐτοὺς τῆς φιλογενείας, καὶ ἀγασσάμενοι, καὶ εὐχαῖς ἐγκαρδοῖς ἐπευλόγησαντες αὐτοὺς, καὶ ταῖς προσηκούσαις εὐφημίαις τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καταστέψαντες, γράφοντες ἀποφαινόμεθα μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερετίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα αἱ ῥηθεῖσαι δύο συσταθεῖσαι κοινὰ σχολαῖ, ἢ μία τῶν ἐλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ἡ ἑτέρα τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας γραμμάτων, αἱ ἐντὸς τοῦ Παρμακαπίου τοῦ Πέγιογλου ὑπάρχουσα κοινὰ πατριαρχικαί, καὶ λέγωνται, καὶ γνωρίζωνται ἀνατεθειμένα τῇ διοικήσει καὶ προστασίᾳ, καὶ ἀόκνῳ σπουδῇ, καὶ φιλοθέῳ ἐπιμελείᾳ τοῦ εὐλογημένου ρουφετίου τῶν ἐν τῇ Γαλατῇ φερμελετζίδων, καὶ τὰ μὲν ἀφιερωθέντα πρὸς αὐτάς λόγῳ προικὸς βιβλία, πακιρικὰ καὶ ἄλλα χρεϊώδη καταγεγραμμένα ὄντα ἐν τῇ κώδικι αὐτῶν, ὡσαύτως καὶ παρὰ τῶν φιλελεθμόνων καὶ εὐσεβῶν ἐτήσια, καὶ μηνιαῖα ἐλέη ὀνομαστὶ ποσοτικῶς ἀνωτέρω καταγοραφέντα, ἔχωσι μένειν ἀνεκποίητα καὶ ἀναφαίρτα, ἀναντιρρήτως δηλονότι, καὶ ἀνελλιπῶς κατ' ἔτος, καὶ κατὰ μῆνα διδόμενα εἰς τὸ εὐλογημένον ἐσνάφιον αὐτῶν τῶν φερμελετζίδων, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν γνώμῃ κοινῇ διωρισμένους ἐπιτροπούς· οἱ δὲ εὐλογημένοι ἐνορίται χριστιανοὶ τοῦ Πέγιογλου, πρόκριτοί τε καὶ οἱ λοιποί, ὡσαύτως καὶ οἱ ἐκ τοῦ εὐλογημένου τούτου ρουφετίου οὐκ ἔχουσι τὸ σύνολον διασεῖσαι καὶ μετακινήσαι ταύτας τὰς κοινὰς σχολὰς, ἢ μετατοπίσαι ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ ἡγέρθησαν, καὶ ἐθεμελιώθησαν, ἀλλὰ διατηρεῖν αὐτάς διασωζόμενας ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν τόποις, ἐμμένοντες ταῖς ὑποσχέσεσιν

αὐτῶν, καὶ αὐτὸ τὸ εὐλογημένον ρουφétιον, ὡς ἀναδεξάμενον τὴν οἰκονομίαν αὐτῶν, ὀφείλει ἐπιστατεῖν θεοφιλῶς καὶ διοικεῖν τὰς προσόδους αὐτῶν καὶ τὰς δαπάνας ἀξιοπρεπῶς, καὶ ἐκ τῶν τεταγμένων ἐτησίων καὶ μηνιαίων δικαιωμάτων καὶ εἰσοδημάτων αὐτῶν πληροῦν τοὺς μισθοὺς τῶν διδασκάλων, καὶ φροντίζειν ἀγρύπνως τῆς ἐπιμελοῦς παραδόσεως αὐτῶν, καὶ τῆς ἐπιδόσεως τῶν φοιτῶντων μαθητῶν, καὶ τῆς χρηστοηθείας, καὶ τὰ προσδαπανώμενα ἐξ ἰδίων αὐτῶν ποιεῖν καὶ καταβάλλειν, καὶ μηδὲν ἀπαιτεῖν παρὰ τῶν ἐνοριτῶν ἕνεκα προσδαπανηθέντων ἐξόδων μέχρι καὶ τοῦ λεπτοῦ, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῷ τεταγμένῳ καὶ ὀρισμένῳ καιρῷ ποιεῖν ἐν τῇ ρηθείᾳ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου μίαν ἀρτοκλασίαν ὑπὲρ μνημοσύνου αὐτῶν τε ὡς κτιτόρων καὶ διοικητῶν, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν εὐσεβῶς συνδρομησάντων, καὶ βοηθούντων ταῖς δύο ταύταις σχολαῖς, διορίζεσθαι δὲ κατὰ κοινὴν γνώμην, καὶ σύμφωνον ἐκλογὴν τρεῖς ἐπιτρόπους τοὺς μᾶλλον δοκίμους, εὐσυνειδήτους, καὶ εὐκαταστάτους, καὶ ἀξιόους τῆς τοιαύτης διοικήσεως, δύο ἀπὸ τοῦ εὐλογημένου αὐτῶν ρουφétiou, ἓνα καψιμάλην, καὶ ἓνα γραμματικόν, καὶ τὸν τρίτον παρὰ τῶν ἐνοριτῶν τοῦ Πέγιογλου χριστιανῶν, οἵτινες ὀφείλουσι μετὰ προθυμίας καὶ ζήλου ἐνθέου ἐπιστατεῖν, καὶ διοικεῖν τὰς δύο ταύτας σχολάς, καὶ οἰκονομεῖν ἐν θεοφοβίᾳ τὰς προσόδους αὐτῶν καὶ δαπάνας, καὶ φροντίζειν τῆς διαμονῆς καὶ εὐστάθειας αὐτῶν, καὶ προνοεῖν τῆς ἀνέσεως τῶν διδασκάλων, καὶ τῆς ἐπιμελοῦς αὐτῶν παραδόσεως, καὶ τῆς ἐπιδόσεως, καὶ εὐταξίας τῶν μαθητῶν, καὶ συμπροθυμείεσθαι, καὶ συναγωνίζεσθαι τῆς αὐξήσεως τῶν προσόδων, καὶ τῶν εἰς ὠφελειαν τῶν σχολῶν συντεινόντων, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῶν διδόναι καθαρὸν, καὶ ἀκριβὲς λογαριασμὸν περὶ πάντων τῶν προσόδων καὶ δαπανημάτων πρὸς τὸ εὐλογημένον ρουφétιον τῶν φερμελετξίδων, καὶ προσέχειν ἀκριβῶς ἵνα μὴ γίνηται καθ' οἰονδήποτε τρόπον παρεκτροπὴ τις τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν συνθηκῶν αὐτῶν καὶ συμφωνιῶν καὶ ὑποσχέσεων καὶ καταργηθῶσιν ἐξ ἀμελείας, ἢ ἀπροσεξίας, αἱ ἐπὶ κοινῇ ὠφελείᾳ συσταθεῖσαι αὐταὶ δύο σχολαί. Ὅσοι δὲ τῶν χριστιανῶν ἱερωμένοι ἢ λαϊκοὶ ἐκάστης τάξεως καὶ βαθμοῦ τολμήσουσι ποτε κακοβούλως προξενῆσαι ταραχὰς ἢ σκάνδαλα, καὶ διασεισάειν τὴν θεοφιλῆ διοίκησιν αὐτῶν τῶν σχολῶν, καὶ ἀποξενῶσαι τῆς ἐπιστάσεως τοῦ εὐλογημένου ρουφétiou τῶν φερμελετξίδων, καὶ φωραθῶσιν ἀντικείμενοι καὶ ἀντιπράττοντες εἰς τὰς γινόμενας ταύτας συνθήκας καὶ ὑποσχέσεις τὰς ἐπικυρωθείσας ἤδη ἐκκλησιαστικῶς, οἱ τοιοῦτοι ὅποιοι ἂν ᾖσιν, ὡς κοινοὶ λυμεῶνες, καὶ πολέμιοι τῶν καλῶν καὶ θεαρέστων ἔργων καὶ κατορθωμάτων καὶ διώκται τῆς παιδείας, ἀφωρισμένοι ὑπάρχουσιν (ἐπονται αἱ συνθήκαι ἀραί). Ταῦτα ἀπεράνθη καὶ κεκρύφαται συνοδικῶς διὸ εἰς ἐνδειξιν καὶ διηγεσθὲν τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλωδες ἐν μεμβράναις γράμμα, κατὰστρωθὲν τε ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χρι-

στοῦ Μεγάλου Ἐκκλησίας, ἐδόθη εἰς τὸ εἰρημένον ἐσάφριον τῶν φερμελετξίδων.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα ὀκτώβριον Ἐπιμελήσεως Θ'.

Καλλίνικος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. + ὁ Καισαρείας Φιλόθεος + ὁ Ἡρακλείας Μελέτιος + ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ + ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος + ὁ Χαλκηδόνος Παρθένιος + ὁ Δέρκων Γρηγόριος + ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος + ὁ Προύσης Ἀνθίμος + ὁ Βερροίας Χρυσάνθος + ὁ Παλαιῶν Ἡερῶν Μακάριος + ὁ Μιτυλήνης Γερεμίας + ὁ Ἀγκύρας Ἰωαννίκιος + ὁ Προϊάβου Παρθένιος + ὁ Εἰθνης Ναθανάηλ + ὁ Δημητριάδος Ἀθανάσιος + ὁ Φερσάλων Παρθένιος.

ΑΙ ΕΝ ΤΡΟΙΑ: ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ.

Παρακληθεὶς παρ' ἡμῶν ὁ ἐλλόγιμος πρῶην γυμνασιάρχης Ἀδριανουπόλεως καὶ γνωστὸς ἀνὰ τὸν φιλολογικὸν κόσμον κ. Ματθαῖος Παρανίκας, ὅπως ἐκθῇ συντόμως ἢ ἔχει γνώμην περὶ τῶν ἐναγγος ἐπαναληφθεισῶν καὶ εἰς πέρας ἀγθεισῶν ἀνασκαφῶν ἐν Τροίᾳ, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων τὰ τε ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς διευθυντοῦ τῆς γερμανικῆς σχολῆς ἐν Ἀθήναις D. Dörpfeld καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Schliemann τῇ ἐκείνου γνώμῃ περὶ τῆς θέσεως τοῦ Ἰλίου ἀντιταχόμενου κ. Bötticher, ἐπέστειλεν ἡμῖν πάνυ εὐγενῶς τὰ ἐπόμενα. Ὁ κ. Ματθαῖος Παρανίκας φίλος γενόμενος τοῦ μακαρίτου Schliemann, πρῶτος ἀνεκινῶσατο τῷ 1875 τὴν αὐτοῦ γνώμην περὶ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ, ἐλθὼν δ' ὕστερον ἐνταῦθα καὶ ὁ ἐνθους δημοστῆς καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ θαυμαστῆς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ βήματος αὐτὸς οὗτος ἀνεκινῶσατο τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς καὶ ἦν περὶ αὐτῶν εἶχε γνώμην, σύμφωνον τῇ πρότερον ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Παρανίκα ἐξενεχθείσῃ. Τὰ ἐπισταλέντα ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Παρανίκα ἔχουσιν ὅδε:

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 44, 29 Αὐγούστου 1893, φύλλῳ τῆς «Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ **Νεολόγου** ἐδημοσιεύθη μετὰ φθορὰς πραγματείας περὶ τῶν ὄρι ἐν Τροίᾳ γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς κ. Dörpfeld, ἐν δὲ τῷ ὑπ' ἀριθ. 46, 12 Σεπτεμβρίου 1893, ἐδημοσιεύθη ἑτέρα ἀναιρτικὴ τῆς πρώτης ὑπὸ τοῦ κ. Bötticher, ἐνδιαφερομένου ἐπίσης εἰς τὰ κατὰ τὸ Ἰδωρλίκ.

Ἐπισκεψάμενος τετράκις τὸ τρωϊκὸν πεδίον τοῖς μάλιστα μετὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ μακαρίτου E. Schliemann, τῷ 1875, 1878 καὶ 1881, ἐξέφρασα τῷ 1875 τῷ ἡμετέρῳ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ τὴν περὶ τούτου ιδέαν μου, ἐκ τῶν πρώτων δὲ ἀνεγνώρισα τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν ἀνακαλύψεων αὐτῶν, κηρύξας τὴν περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ Ὀμηρικοῦ Ἰλίου καὶ Ἰδωρλίκ γνώμην μου καὶ τότε καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ 1891 διὰ διαφόρων δημοσιεύσεων (Νεολόγ. κατὰ ἰούνιον τοῦ 1875, Περιοδ. Φιλ. Συλλ. τόμ. 1' 1-10, 15, 78-87, Νεολ. κατὰ ἰανουάριον 1891).